

Správa zo zahraničnej pracovnej cesty

1. Účastníci ZPC

Meno a priezvisko:

Ing. Tomáš Pagáč

Názov pracoviska:

ADA SR, Hanulova 5/C, 841 01 Bratislava

Pracovné zaradenie:

odborný pracovník pre TUE

Znalosť jazykov:

anglicky, francúzsky

2. Zahraničná pracovná cesta

Štát:

Nemecko

Mesto:

Bonn

Dátum:

24.-26. 2. 2016

Prijímajúca organizácia:

NADA Germany, Antidoping Switzerland, iNADO

Účel cesty:

účasť na stretnutí Monitorovacej skupiny *Advisory Group on Science (T-DO SCI)* a vedeckého seminára *Cooperation between NADOs and WADA Accredited Laboratories: How to Improve Testing*
ZPC bola financovaná z rozpočtu Antidopingovej agentúry SR.

Spôsob financovania:

3. Rámcový program pobytu

Dátum/čas:

25. február 2016: 10:30-17:00 *Advisory Group on Science (T-DO SCI)*

25. február 2016: 17:00-18:30 *Cooperation between NADOs and WADA Accredited Laboratories: How to Improve Testing*

26. február 2016: 09:00-17:00 *Cooperation between NADOs and WADA Accredited Laboratories: How to Improve Testing*

Navštívená organizácia:

Bonn, Wissenschaftszentrum (Ahrstraße 45, 53175 Bonn)

Kontaktovaný partneri:

zástupcovia národných antidopingových organizácií (Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Dánsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Litva, Malta, Nórsko, Rumunsko, Rusko, Slovinsko, Španielsko, Švajčiarsko, Ukrajina, Veľká Británia), Jean-Francois Reymond (generálny sekretár pre športovcov EU), Joseph de Pencier a Jorge Leyva (iNADO)

Kontaktné adresy:

adresár/podľa organizácie (nezverejňujeme)

4. Stručný priebeh rokovaní

1. Advisory Group on Science (T-DO SCI)

Prehodnotenie odpovedí a prijatia návrhov ohľadom Zoznamu zakázaných látok (ZZL) 2016. Otvorená diskusia ku všetkým skupinám zakázaných látok a zmenám, ktoré WADA akceptovala/neakceptovala.

Formulár dopingovej kontroly – možnosť zbierania údajov a kontroly časti o užívaní liekov. Takéto informácie umožňujú sledovať možnosti a vzory zneužívania zakázaných látok, alebo látok uvedených v monitorovacom programe. Skúsenosť NADO – zapojiť do analýzy študentov. Čo robiť v prípade, že športovec napíše do formulára, že berie napr. výživový doplnok, ktorý zjavne obsahuje zakázanú látku, ale test je negatívny? Dôležitosť informovať športovcov o zmenách v ZZL – využitie masmédií, hlavne facebook, osloviť médiá s cieľom zverejniť články týkajúce sa nových látok zaradených do Zoznamu.

Prednesenie návrhov pre nový ZZL 2017 týkajúce sa určenia limitnej hranice pre rastový hormón, kyslík, resp. používanie kyslíkových masiek, actovegin, preradenie látok do skupín podľa ich chemickej štruktúry, hypnotiká.

WADA Medzinárodné normy – problém s implementáciou Technického dokumentu pre špecifickú analýzu, resp. ako zabezpečiť financovanie dodatočných analýz, keď rozpočet zostáva rovnaký. Možnosti sú len dve. Buď sa zníži počet testov alebo sa navýši rozpočet.

2. Scientific Seminar on “Cooperation between NADOs and WADA Accredited Laboratories: How to Improve Testing”

a) Kódex 2015

Graham Arthur (*UK Anti-Doping*)

Poukázanie na rozdiel medzi špecifikovanou a nešpecifikovanou látkou s cieľom vyhnúť sa 4 ročnému zákazu činnosti a prípadnej redukcii na 2 ročný zákaz. Ak je športovec pozitívne testovaný na nešpecifikovanú látku, môže poskytnúť dôkazy o neúmyselnou užití. Je dôležité aby vyšetrovanie a nakladanie s výsledkami prebiehalo na podklade vedeckých poznatkov. Základná otázka je, o akú látku sa jedná, ako sa v tele odbúrava, aký ma účinok na športový výkon? Tieto informácie môžu vyvrátiť, ale aj potvrdiť stanovisko športovca. Je dôležité ku každému prípadu porušenia dopingového pravidla pristupovať individuálne a zvážiť všetky aspekty daného porušenia.

b) Detekcia dopingových látok pri mikrodávkovaní

Dr. Matthias Kamber (*Antidoping Switzerland*)

Príbeh hydrochlorotiazid. Diuretikum, špecifikovaná látka. Prvý dopingový prípad kontaminácie legálne registrovaného lieku. Športovec užíval ibuprofén, zistilo sa, že obal tohto lieku obsahoval HCT vo veľmi nízkych koncentráciách. NADO Švajčiarsko podstúpilo zdĺhavý a časovo aj finančne náročný proces na doriešenie tohto prípadu.

c) Spolupráce medzi NADOs a WADA akreditovanými laboratóriami

Dr. Lars Mortsiefer (*National Anti Doping Agency Germany*)

Vzájomná spolupráca medzi NADO a laboratóriom je kľúčom k efektívnemu inteligentnému testovaniu, ale zároveň môžu laboratória prispieť k objasneniu súvislostí, ako došlo k porušeniu antidopingových pravidiel a či je stanovisko športovca pravdivé. Pre antidopingové organizácie je dôležité spolupracovať s colným úradom, navzájom zdieľať informácie. „Whistleblower-System” – anonymný online systém, kde môže ktokoľvek anonymne písať informácie ohľadom dopingu, od júna 2015 tento systém poskytol 17 významných tipov na odhalenie dopingu.

d) Organizácie vykonávajúce testy a kontrolné laboratória

Dr. Detlef Thieme (*Institute of Doping Analysis und Sports Biochemistry Dresden*)

Dr. Thieme uviedol dva dopingové prípady, klenbuterol a etiocholanolón, v ktorých došlo k nepriaznivým analytickým nálezom a nebolo jednoduché tieto prípady jasne vyhodnotiť a pochopiť. Až spolupráca medzi laboratóriom a medzinárodnou federáciou umožnila uzavretie prípadu.

e) WADA akreditované laboratória pre analýzu krvných vzoriek

Jakob Morkeberg (*Antidoping Denmark*)

Jakob principiálne popísal výhody a nevýhody laboratória, ktoré bolo súčasťou nemocnice v Dánsku na analýzu krvných vzoriek a transportu krvných vzoriek do laboratória v Nórsku. V súčasnosti dánska agentúra spolupracuje práve s laboratóriom v Nórsku, APMU im spravuje laboratórium, zdieľajú náklady za túto službu. Zdôraznil dôležitosť vzájomnej komunikácie NADO a laboratória, zdieľanie informácií a poskytovanie vedeckých podkladov pre jednotlivé prípady. V jednej vzorke boli vysoké hodnoty dextransu, laboratórium na to upozornilo agentúru, že by mohlo ísť o maskovaciu látku, na základe čoho agentúra vyžiadala ďalšiu analýzu, výsledkom bol prvý pozitívny prípad EPO. Na záver podotkol, aké dôležité je, aby medzi zamestnancami NADO boli aj pracovníci zodpovední za vedecké pozadie dopingu, pretože práve títo ľudia zjednodušujú komunikáciu medzi NADO a laboratóriom.

f) Alternatívna metódy testovania krvi

Dr. Matthias Kamber (*Antidoping Switzerland*)

Predstavenie projektu testovania „Dried blood spots”. Cieľom projektu bolo vylepšiť proces testovania, zapojení boli mladý športovci, odber vzoriek na akciách prevencie a edukácie. Problém bol odber vzoriek nepľnoletých športovcov (dohoda s rodičmi), odmena. Pri tomto projekte bolo potrebné zaviesť novú metódu odberu vzorky, nové vybavenie, a takisto zavedenie novej analytickej metódy.

g) HRMS analýza

Dr. Andrea Gotzmann (*National Anti Doping Agency Germany*)

„Non-Targeted High Resolution Mass Spectrometry” analýza. Uskladnenie vzoriek moču je stanovené na 8 rokov. Otázkou je, ktoré vzorky by mali byť takto uložené, a aká kapacita je na to potrebná. Nemecká NADA v roku 2015 vykonala 14 300 odberov (28 % krvné odbery). Hlavná otázka je, ako zabezpečiť uskladnenie takého veľkého množstva vzoriek, čo samozrejme znamená aj veľký obnos peňazí. Ďalšou otázkou je, kedy robiť retroaktívnu analýzu. Zlepšenie

analytických metód, zisk neanalytických informácií, biologický pas športovca. Táto analýza znamená, že okrem klasickej analýzy laboratórium vykoná špeciálnu analýzu navyše, tentokrát nie cielene, a výsledky sa uložia vo forme digitálnej matrice, ktorá sa môže neskôr analyzovať.

h) Komunikácia a spolupráca

Dr. Larry Bowers (*US Anti-Doping Agency*)

Komunikácia nie je len o výmene informácií, ale aj o tvorení a zdieľaní významu možných interpretácií antidopingových pravidiel. Ako funguje spolupráca s laboratóriom v USA? Telefonáty raz za týždeň, informovanie sa o základných informáciách, štvrtročné stretnutia, kde sa rozoberá testovanie, čo laboratórium plánuje, plány USADA, poďakovanie zamestnancom laboratória. Ročné stretnutia - prebranie nových WADA dokumentov, a ako by bolo možné komunikáciu ešte vylepšiť v nasledujúcom roku. Spolupráca na spoločných projektoch.

i) Antidopingové organizácie a WADA akreditované laboratória

Dr. Gunter Gmeiner (*Seibersdorf Laboratory, Austria*)

Laboratórium v Seibersdorfe sa snaží prepájať všetky zúčastnené strany na rôznych úrovniach. Organizuje anuálne stretnutie, „workshop“ pre národné antidopingové organizácie, ako aj zástupcov WADA, iNADA a iných organizácií. Pán Gmeiner zdôraznil potrebu vzájomnej komunikácie a zdieľanie informácií medzi národnými antidopingovými organizáciami a laboratóriami.

j) Nové výzvy antidopingových laboratórií

Dr. Alka Beotra (*National Dope Testing Laboratory India*)

Dr. Alka Beotra v úvode predstavila koncept laboratória v Indii, ich hlavné zameranie, ako aj problémy, s ktorými sa stretávajú pri analýze vzoriek. V roku 2015 vykonalo laboratórium cca 8000 analýz. Zavádzanie nových technických dokumentov vyžaduje veľké úsilie, a práve spolupráca a komunikácia medzi laboratóriom a NADO, ako aj federáciami, ktoré vykonávajú odber vzoriek môže prispieť k vzájomnému pochopeniu.

k) Spolupráca a inteligentné testovanie

Richard Grisdale (*UEFA*)

Predstavenie organizácie UEFA, aké sú jej ciele a aké má práva pri testovaní. Môžu testovať len hráčov, ktorí sa zúčastňujú ich súťaží. Snažia sa predchádzať dopingovým prípadom, chrániť zdravie športovcov, a vzdelávať športovcov spolu so sprievodným personálom. UEFA podpísala dohodu o spolupráci pri testovaní zatiaľ s 21 národnými antidopingovými organizáciami, posledným signátorom bola práve ADA SR.

5. Odporúčané závery

Na základe účasti na stretnutí pracovnej skupiny zaoberajúcej sa vedeckými poznatkami v antidopingu odporúčam zaviesť analýzu formulárov dopingovej kontroly, konkrétne časti o užívaní liekov s cieľom získania informácií o látkach, ktoré športovci užívajú a taktiež zistiť, či športovci do formulárov o dopingovej kontrole uvádzajú látky, ktoré sú na zozname

zakázaných látok. Takýto prístup môže viesť k inteligentnému testovaniu a odhaľovaniu možných foriem doping. Zároveň sa ako člen poradnej skupiny pre vedu budem zaoberať posúdením predbežnej verzie Zoznamu zakázaných látok pre rok 2017.

Prehĺbenie spolupráce a zdieľania informácií s laboratóriom v Seibersdorfe, ktoré vykonáva analýzy odobratých vzoriek pre Antidopingovú agentúru SR. Zorganizovať stretnutie so zástupcami laboratória a informovať sa o možnosti nakladania s výsledkami pri odbere krvi, resp. vyhodnocovania biologického pasu športovca.

6. Prehľad prinesenej dokumentácie a miesto jej uloženia

Žiadna.

7. Osobitne vyhodnotený očakávaný prínos ZPC

Cieľom pracovnej cesty bolo zúčastniť sa zasadnutia pracovnej skupiny pre vedu, kde sa prehodnocovali pripomienky k súčasnému Zoznamu zakázaných látok, a zároveň participovať na tvorbe pripomienok k novému Zoznamu zakázaných látok pre rok 2017, ktorého predbežná verzia by mala byť zverejnená a rozposlaná na pripomienkovanie v apríli tohto roku.

Druhá časť pracovnej cesty sa týkala účasti na seminári, ktorého ústrednou témou bola spolupráca medzi národnými antidopingovými organizáciami a WADA akreditovanými laboratóriami. Informácie prednesené v jednotlivých častiach seminára (vid'. bod 4 ZPC) sú dôležité pre ďalšie nasmerovanie a rozvoj spolupráce nielen so samotným laboratóriom, ale aj medzinárodnej spolupráce všetkých subjektov zapojených do boja proti doping.

8. Spôsob zverejnenia výsledkov ZPC, prenos získaných informácií

Správa je zverejnená na webovej stránke www.antidoping.sk.

Súhlasím so zverejnením správy na internete.

Správu vypracoval:

Ing. Tomáš Pagáč
29.2.2016

Správu schválil:

Mgr. Žaneta Csáderová, PhD.
riaditeľka ADA SR